



เอกสารประกอบการเรียน วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย ได้สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์โดยใช้แผนผังความคิด วิเคราะห์เรื่องราวจากบทวรรณคดีไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร และสามารถสรุปองค์ความรู้และแนวคิดลงในแผนผังความคิดแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้อง โดยใช้สำนวนภาษาในการเขียนได้ถูกต้องตามอักขรวิธี สามารถแปลความตีความ วิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่าน และเขียนสื่อสารนำเสนอได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น บรรลุสาระมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เอกสารประกอบการเรียน วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร ซึ่งกล่าวถึงวีรกรรมที่ควรค่าแก่การยกย่อง ของบรรพบุรุษไทยในอดีต เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและสำนึกในพระกรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติคุณของบรรพชน

หวังว่าชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทยทุกเรื่องคงจะเป็นชุดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดคุณค่าที่ได้จากการอ่าน และส่งเสริมพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี

นางนฤมล ปินตามูล



หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
เอกสารประกอบการเรียน โดยใช้แผนผังความคิด วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย	ง
วัตถุประสงค์การสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย	๑
คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย	๒
รูปแบบและประเภทของผังภาพความคิด.....	๓
เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร	๔
สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๕
สาระสำคัญ	๖
จุดประสงค์การเรียนรู้	๖
แบบทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร.....	๘
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๑	๑๑
เอกสารประกอบการเรียน ผังภาพความคิดที่ ๑.๑	๑๒



	หน้า
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๒	๑๔
เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิดที่ ๑.๒	๑๗
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๓	๑๘
เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิดที่ ๑.๓	๒๐
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๔	๒๑
เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิดที่ ๑.๔	๒๒
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕	๒๓
เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิดที่ ๑.๕	๒๕
สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๖	๓๑
เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิดที่ ๑.๖	๓๕
แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน ฟังภาพความคิด เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร.....	๓๘
บรรณานุกรม	๔๑
ภาคผนวก	๔๓
ประวัติเจ้าของผลงาน	๕๕

เอกสารประกอบการเรียนรู้ฝั่งภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย

วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชั้น..... เลขที่.....

โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย



วัตถุประสงค์การสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้
 ฝึกภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย



วัตถุประสงค์ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ฝึกภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย มีดังนี้

๑. เพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
๒. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง
๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง
๔. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ แปลความตีความ จากบทเรียนวรรณคดีไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๕. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านวรรณคดีไทยและเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
๖. เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณคดีไทยจากเรื่องี่อ่านอย่างมีเหตุผลและอ้างอิงได้
๗. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสื่อความจากการสังเคราะห์เรื่องี่อ่าน
๘. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น
๙. เพื่อให้นักเรียนรู้จักรูปแบบและสามารถแยกประเภทฝึกภาพความคิดได้
๑๐. เพื่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและวิชาภาษาไทย





คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย



เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นในการศึกษาเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านทำความเข้าใจสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์ การเรียนรู้ให้เข้าใจชัดเจน

๒. ทำแบบทดสอบก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด จำนวน ๑๐ ข้อ

๓. ศึกษาเรียนรู้ ทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง สาระการเรียนรู้ของแต่ละเรื่อง ไปตามลำดับ

๔. ปฏิบัติกิจกรรมจากชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทยไปตามลำดับขั้นตอนของแต่ละกิจกรรม โดยไม่ข้ามกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

๕. หากนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ใด ให้นักเรียนอ่านบทบทวนใหม่ ถ้ายังไม่เข้าใจให้สอบถามจากครูผู้สอน

๖. นักเรียนควรตั้งใจอ่านอย่างมีสมาธิ เพื่อทำความเข้าใจในบทเรียนวรรณคดีไทยทุกเรื่องด้วยความเข้าใจและรู้คุณค่า

๗. ศึกษารูปแบบและประเภทของผังภาพความคิดให้เข้าใจชัดเจน

๘. เขียนตัวหนังสือให้อ่านง่าย สะกดคำถูกต้องตามอักขระวิธี เขียนข้อความได้ตรงประเด็นมีความชัดเจน และทำงานสะอาดเรียบร้อย

๙. หลังจากนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจากชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด จนครบทุกชุดแล้ว ทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด จำนวน ๑๐ ข้อ

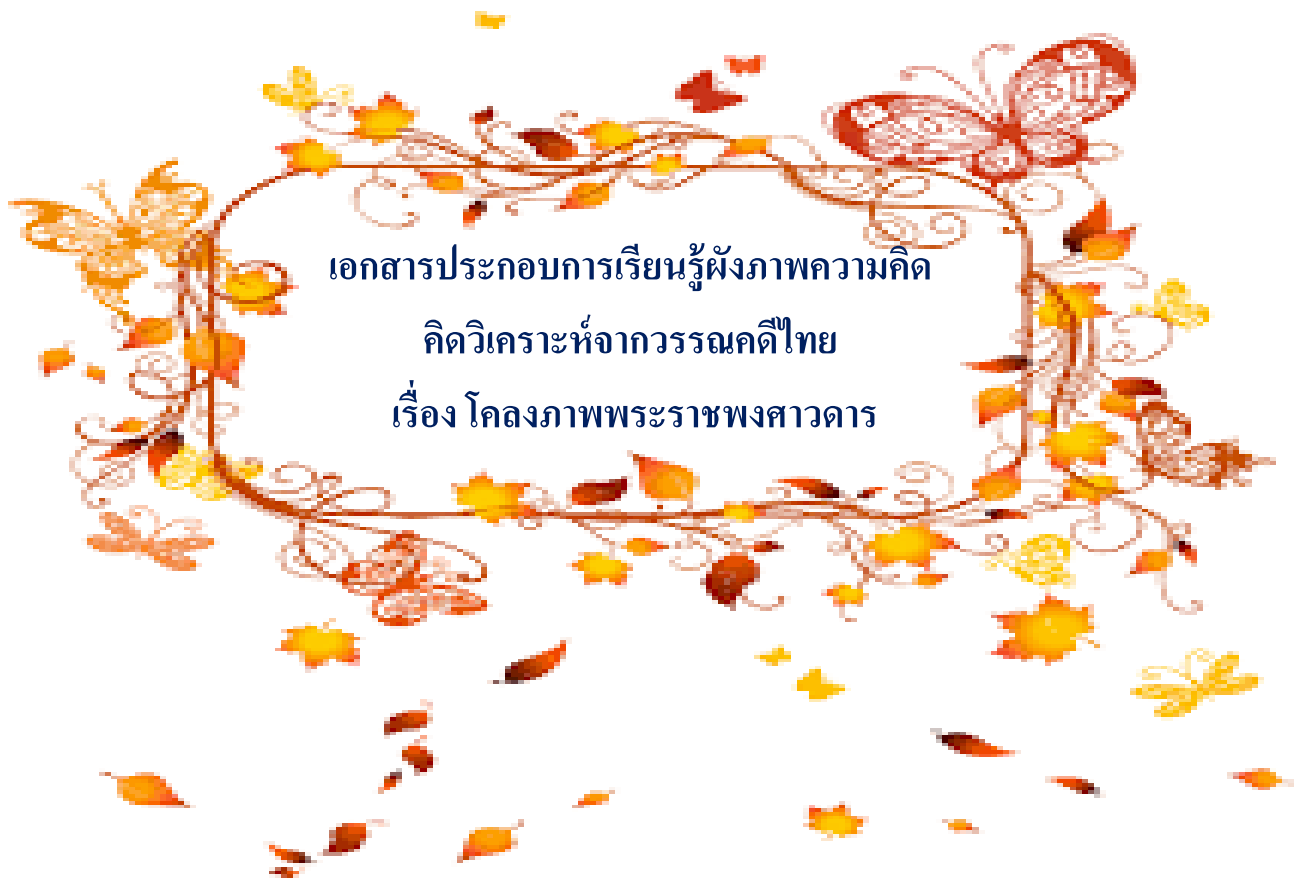
๑๐. ปฏิบัติกิจกรรมให้ตรงตามเวลาที่กำหนดด้วยความตั้งใจและรับผิดชอบ



การสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คัดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย วิชา ท๒๒๑๐๒ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าวรรณคดีไทย ครั้งนี้ ได้นำเสนอรูปแบบและประเภทของผังภาพความคิด ๖ ประเภท ดังนี้ (รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (ผังภาพความคิด), <https://www.newjume6.blogspot.com/๒๐๑๓/๐๑/graphic-organizer-instructional-model.html>, ๒๕๕๗.)

๑. ผังมโนทัศน์ (Concept Map)
๒. ผังแมงมุม (Spider Map)
๓. ผังความคิด (Mind Map)
๔. ผังปิรามิด (Pyramid Map)
๕. ผังวงกลมซ้อนหรือเวนนไดอะแกรม (Venn diagram)
๖. ผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map)





เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด
คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย
เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด วิชา ท๒๒๑๐๑ ภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ท ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ อธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ม.๒/๓ เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่างๆ ที่อ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ
เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา
ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๒/๓ เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็นในเรื่อง
ที่อ่านอย่างมีเหตุผล



สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด วิชา ท๒๒๑๐๑ ภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท ๕.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผล

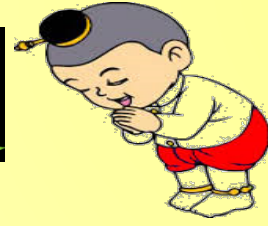
ประกอบ

ท ๕.๑ ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท ๕.๑ ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง



สาระสำคัญ



โคลงภาพพระราชพงสาวดาร เกิดขึ้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงเลือกสรรเรื่องราวจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ชาติไทย และพงสาวดารตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วให้ช่างเขียนรูปภาพ ให้มีโคลงบอกเรื่องราวพระราชพงสาวดารตรงที่เขียนรูปภาพ โคลงภาพในชุดการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วย เรื่องพระสุริโยทัยขาดคอช้าง และเรื่องพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เพื่อให้ลูกหลานไทยได้ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณและความกล้าหาญของพระมหากษัตริย์ไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้



๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรองประเภทร่ายและ โคลงสี่สุภาพได้ถูก
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้
๓. เขียนแผนผังความคิด ประเภทต่าง ๆ เพื่อแสดงความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน
๔. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านอย่างมี

เหตุผล

๕. สรุปเนื้อหาจากบทประพันธ์ในวรรณคดีที่อ่านได้
๖. ประเมินคุณค่าของวรรณคดีที่อ่านได้
๗. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้



แบบทดสอบก่อนการใช้
เอกสารประกอบการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย
เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
จำนวน ๑๐ ข้อ คะแนน ๑๐ คะแนน เวลา ๑๐ นาที

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ได้แสดงถึงความเกรียงไกรของกองทัพ

- | | |
|-----------------------|----------------|
| ก. บุเรงนองนามราชเจ้า | จอมรา มัญเษย |
| ข. ยกพยุหแสนยา | ยิ่งเกล้า |
| ค. มอญม่านประมวลมา | สามสิบ หมื่นแฮ |
| ง. วางค่ายรายรีพล | เพียบหล้า |

๒. ข้อใดทำให้เห็นภาพและเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากที่สุด

- | | |
|-------------------|---------------|
| ก. พลไกรกองนำเร้า | โรมรัน กันเฮย |
| ข. มานมนัสกัตเวที | ยิ่งล้ำ |
| ค. ขาดแล่งตราบอระ | หุรบคั้น |
| ง. โอรสรีบกั้นพระ | ศพสู๋ นครแฮ |

๓. คำไวพจน์ในข้อใดมีความหมายไม่เข้าพวก

- | |
|-----------------------|
| ก. ภูวดล ภูวไนย ภูบดี |
| ข. นคร พารา ธานี |
| ค. คชา คชาธาร กุญชร |
| ง. บังอร นารี นางพะงา |



แบบทดสอบก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย

๔. “ทรงเครื่องยุทธพิไชย เช่นอุป ราชเส” หมายความว่าอย่างไร
- สมเด็จพระสุริโยทัยปลอมตัวเป็นอุปราช
 - สมเด็จพระสุริโยทัยออกรบพร้อมกับอุปราช
 - สมเด็จพระสุริโยทัยทรงดำรงตำแหน่งอุปราช
 - สมเด็จพระสุริโยทัยทรงฉลองพระองค์แบบอุปราช
๕. “มานมนต์สกัดเวที ยิ่งถ้ำ” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตามบริบทว่าอย่างไร
- ดวงใจ
 - มี
 - เต็ม
 - ปรารถนา
๖. เพราะเหตุใดพันท้ายนรสิงห์จึงต้องโทษประหารชีวิต
- พายเรือชนกับเรือลำอื่นทำให้โขนเรือหัก
 - พายเรือชนกิ่งไม้ทำให้โขนเรือหัก
 - ทำเรือพระที่นั่งล่ม พระเจ้าเสือจมน้ำ
 - พายเรือชนบ้านเรือนราษฎรจมน้ำทำให้โขนเรือหัก
๗. วีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านใดมากที่สุด
- ความกตัญญู
 - ความจงรักภักดี
 - ความกล้าหาญ
 - ความรับผิดชอบ



แบบทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ฝั่งภาพความคิด คัดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย

๘. “พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม พันรูป แทนพ่อ”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. วิธีลงโทษสถานเบาที่สุด
- ข. ไม่มีการลงโทษตามกฎหมาย
- ค. ตัดหัวหุ่นที่ปั้นแทนตัวจริง
- ง. เป็นวิธีการลงโทษแบบเลี่ยงกฎหมาย

๙. ข้อใดมีคำเอกโทษ

- ก. ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ฉาดชะ
- ข. ขาดแล่งตราบอระ หрубคั้น
- ค. พลไกรกองนำเร้า โรมรัน กั้นเฮย
- ง. เผลงขับคชไล่ใกล้ หวิดท้ายคชาธาร

๑๐. คำประพันธ์ข้อใดที่กล่าวถึง อนุสรณ์คุณงามความดีของพันท้ายนรสิงห์ ได้ตรง
ความหมายที่สุด

- ก. ศาลสืบกฤตคุณเค้า คติไว้ในสยามฯ
- ข. โขนเรือกับหัวพัน เช่นที่ ศาลแล
- ค. หัวกับโขนเรือต้อง คู่เส้นทำศาล
- ง. พันไม่ยอมอยู่ยอม มอดม้วย



.....



พระราชประสงค์



ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (๒๕๕๔ : ๓-๔) อธิบายว่า โคลงภาพพระราชพงสาวดาร เกิดขึ้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงเลือกสรรเรื่องราวจากหลายเหตุการณ์ ในประวัติศาสตร์ชาติไทยและพงสาวดาร แล้วให้ช่างเขียนรูปภาพ ให้มีโคลงบอกเรื่องราวตรงที่เขียนรูปภาพติดประจำทุกกรอบ และได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) แต่งร่ายนำ ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ที่มีต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย ตลอดจนเชิดชูเกียรติและวีรกรรมของหมู่เสวกามาตย์ที่มีความกล้าหาญ ความสุจริต และความกตัญญูต่อแผ่นดิน นอกจากนี้ ยังมีพระราชประสงค์ที่จะบำรุงฝีมือช่างไทยและสนับสนุนกวีที่มีความสามารถในการประพันธ์ให้ปรากฏชื่อเสียงไป ดังปรากฏจากรายนำของพระยาศรีสุนทรโวหาร ดังนี้

ร่าย

“...พระบาทบรมนรินทร์ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ มหิศรอิศรกระษัตริย์ เบญจมรัช
ถวัลยราช บรมนารถทรงอนุสร ถึงภูธรนฤบาล ครั้งโบราณอโยธยา สืบเนื่องมาถึง กรุง
รัตนโกสินทร์ผลัดบุรี พระคุณมีนานา”

“...ยังหมู่เสวกามาตย์ ที่องอาจสงคราม แลมีความสุจริต ทอดชีวิตแทนเจ้า ด้วย มูลเกล้า
กตัญญู ควรเชิดชูความชอบ”

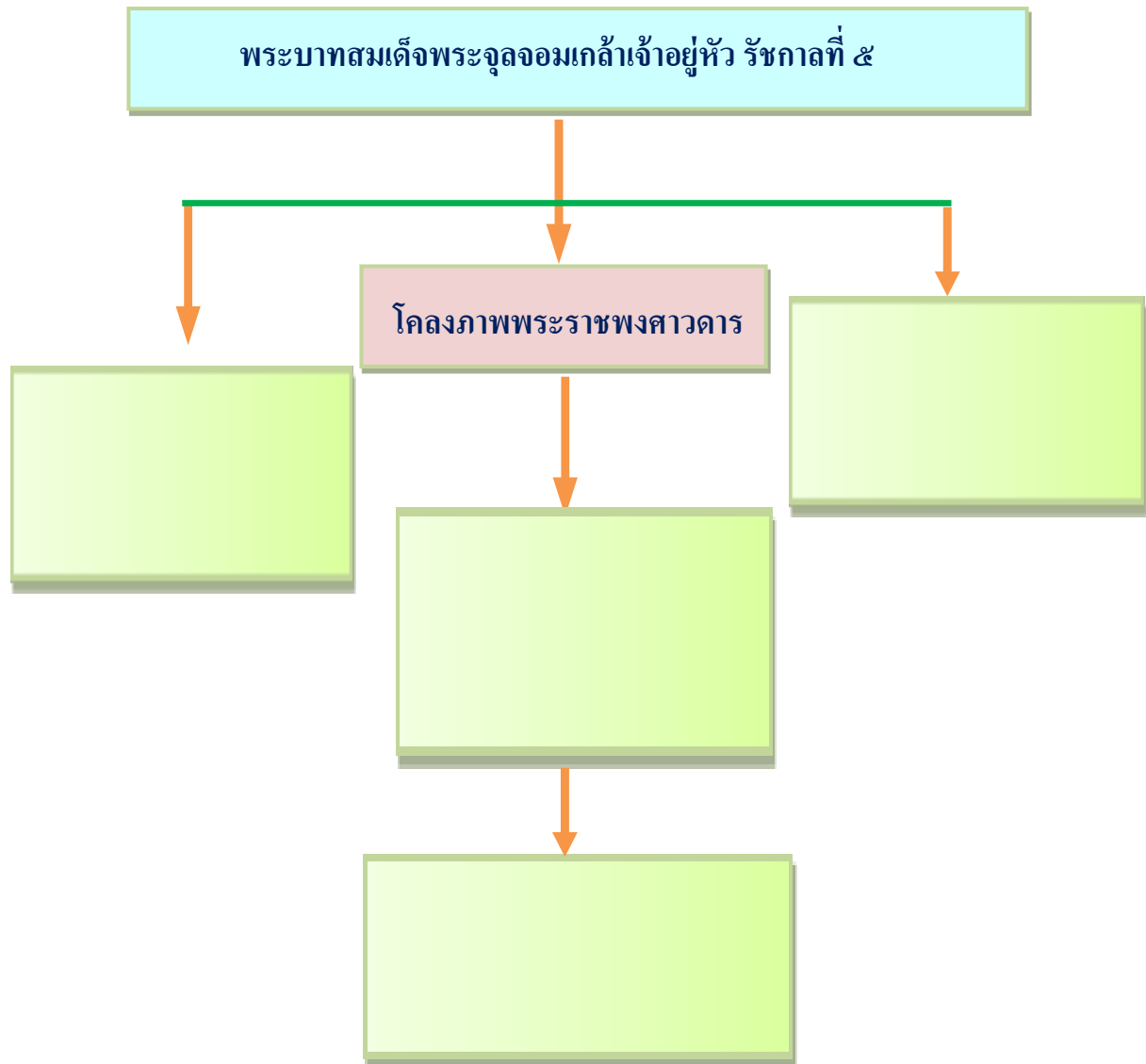
“...หนึ่งพระประสงค์จะบำรุง ผดุงฝีมือช่างสยาม รจเรขงามเอี่ยมสะอาด เริงฉลาด ลาย
ประดิษฐ์ ล้วนวิจิตรพิงชม หนึ่งพระบรมราชประสงค์ จะใคร่ทรงทำนุก ปลูกปรีชา เริงฉลาด
แห่งนักปราชญ์กาพย์โคลง เพื่อชระ โลงชูเชิด เพื่อบรรเจิดเกียรติยศ ให้ปรากฏยาวนาน...”

(รายนำโคลงภาพพระราชพงสาวดาร : พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)



ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฝึกฝนภาพความคิดที่ ๑.๑

คำถามที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ให้เขียนภาพและแต่งโคลงพระราชพงศาวดารขึ้น เนื่องด้วยสาเหตุใดบ้าง ให้เขียนคำตอบลงในช่องว่างของผังมโนทัศน์ให้ถูกต้องครบถ้วน (คะแนน ๔ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



คำถามที่ ๒ จากการอ่านร่ายในสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๑ ให้นักเรียนถอดใจความ และสรุปเนื้อหาเป็นภาษาร้อยแก้วให้สละสลวย เข้าใจง่าย โดยเขียนลงใน ผังมโนทัศน์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (คะแนน ๖ คะแนน ย่อหน้าละ ๒ คะแนน)



พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)
ผู้แต่ง ร่ายนำโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

แปลความ สรุปใจความสำคัญของร่าย

ย่อหน้าที่ ๑

.....

.....

ย่อหน้าที่ ๒

.....

.....

ย่อหน้าที่ ๓

.....

.....

.....



ความเป็นมา



ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (๒๕๕๔ : ๓-๔) อธิบายว่า โคลงภาพพระราชพงสาวดาร เกิดขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โดยทรงเลือกเรื่องราวจากหลายเหตุการณ์ในพระราชพงสาวดาร ตั้งแต่สมัยอยุธยา แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แล้วให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียนรูปภาพจัดการประกวด และให้มีโคลงบอกเรื่องราวพระราชพงสาวดารตรงที่เขียนรูปภาพติดประจำทุกกรอบ โดยรูปขนาดใหญ่มีจำนวนโคลงรูปละ ๖ บท รูปขนาดกลางและขนาดเล็ก มีจำนวนโคลง รูปละ ๔ บท ซึ่งมีจำนวนรูปภาพทั้งหมด ๘๒ ภาพ จำนวนโคลง ๓๗๖ บท และได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) แต่งร่ายนำโคลงภาพพระราชพงสาวดาร

โคลงภาพพระราชพงสาวดารที่นักเรียนจะได้ศึกษาในระดับนี้มี ๒ เรื่อง ได้แก่

๑. โคลงภาพพระราชพงสาวดาร ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง เกิดในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เป็นภาพเขียนฝีพระหัตถ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ บทโคลงเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับรางวัลที่ ๓

๒. โคลงภาพพระราชพงสาวดาร ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต เกิดในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ เขียนภาพโดย นายทอง (พระวรรณवादวิจิตร) บทโคลงเป็นพระนิพนธ์ในพระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์) ได้รับรางวัลที่ ๑๑





ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (๒๕๕๕ : ๒๓-๒๔) อธิบายว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อ โดยในย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว นอกเหนือจากนั้นจะเป็นผลความหรือส่วนประกอบ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ ซึ่งการอ่านจับใจความสำคัญมีหลักการ ดังนี้

๑) **อ่าน** ผู้อ่านควรทำความเข้าใจเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อสรุปให้ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม

๒) **พิจารณา** ผู้อ่านควรพิจารณาข้อความในแต่ละย่อหน้า เพื่อค้นหาใจความสำคัญหลัก ซึ่งจะมีลักษณะเป็นประโยค โดยอาจปรากฏตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายย่อหน้า นอกจากนี้ควรพิจารณาใจความรองที่เป็นรายละเอียดสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓) **เรียบเรียง** ผู้อ่านควรเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องที่รวบรวมได้ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ให้เนื้อหาสอดคล้องกัน โดยเลือกใช้สำนวนหรือคำเชื่อมให้เหมาะสม

๔) **ทบทวน** ผู้อ่านควรทบทวนเนื้อหาที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ รวมถึงพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษา





ตัวอย่าง การอ่านจับใจความสำคัญ

เรื่อง ค้างคาว

ค้างคาวเป็นสัตว์ที่ออกหากินในเวลากลางคืน มันสามารถบินผาดโผนฉวัดเฉวียนไปมาโดยไม่ต้องพึ่งสายตา มันอาศัยเสียงสะท้อนกลับของตัวมันเอง โดยค้างคาวจะส่งคลื่นสัญญาณพิเศษซึ่งสั้นและรวดเร็ว เมื่อสัญญาณไปกระทบสิ่งกีดขวางด้านหน้าก็จะสะท้อนกลับเข้ามาทำให้รู้ว่ามีอะไรอยู่ด้านหน้า มันจะบินหลบเลี่ยงได้ แม้แต่สายโทรศัพท์ที่ระโยงระยางเป็นเส้นเล็ก ๆ คลื่นเสียงก็จะไปกระทบแล้วสะท้อนกลับเข้าหูของมันได้ ไม่มีสัตว์ชนิดไหนที่จะสามารถรับคลื่นสะท้อนกลับไปได้ในระยะใกล้ แต่ค้างคาวทำได้และบินวนกลับได้ทันทั่วทั้งที่ (เอกกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. ๒๕๕๘ : ๒๔)

วิธีการสรุปใจความ

ใคร = ค้างคาว

ทำอะไร = ออกหากิน

เมื่อไร = ตอนกลางคืน

อย่างไร = โดยไม่ใช้สายตา แต่อาศัยเสียงสะท้อนกลับของตัวมันเอง

ผลเป็นอย่างไร = สามารถหลบสิ่งกีดขวาง

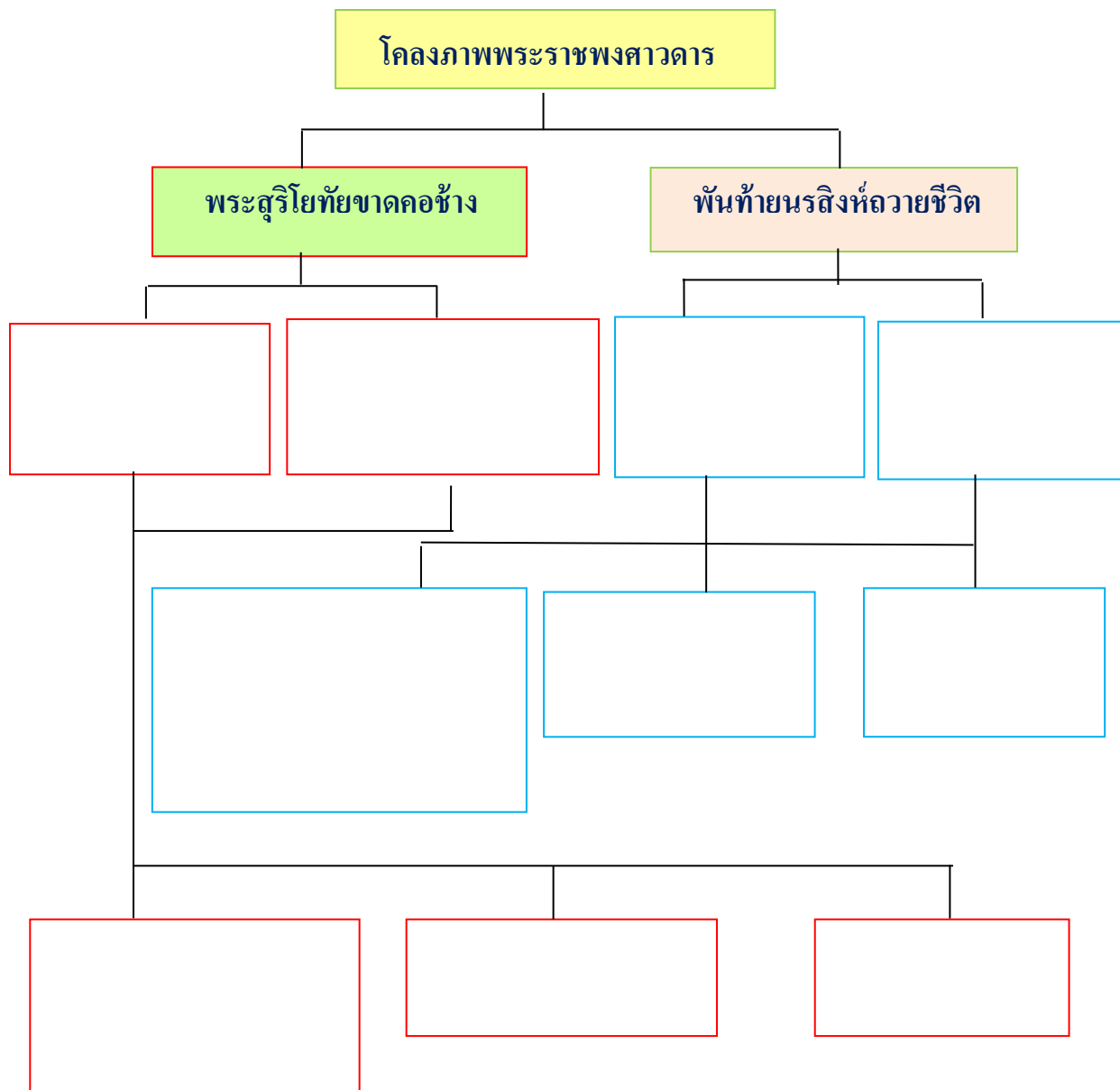
ใจความสำคัญของเรื่อง ค้างคาว มีดังนี้

ค้างคาวจะออกหากินในตอนกลางคืน โดยไม่ต้องอาศัยสายตา แต่จะอาศัยเสียงสะท้อนกลับของตัวมันเอง



ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฝังภาพความคิดที่ ๑.๒

คำถาม จากการอ่านสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๒ ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญขององค์ความรู้ที่ได้รับและเขียนลงในช่องว่างของผังมโนทัศน์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



สาระการเรียนรู้ที่ ๑.๓

ประวัติผู้ประพันธ์และผลงาน



พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์ขณะมีพระชนมพรรษาเพียง ๑๕ พรรษา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงได้รับพระราชสมัญญานามว่า “ สมเด็จพระปิยมหาราช ” แปลว่า มหาราชอันเป็นที่รักของประชาชน ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศพระเกียรติคุณให้ทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก ผู้มีผลงานดีเด่น ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และการสื่อสาร

งานพระราชนิพนธ์ของพระองค์มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง อาทิ พระราชพิธีสิบสองเดือน ไกลบ้าน โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์และนฤมุนาการ ถิลิตนิทราชาคริต บทละครเรื่องเงาะป่า และกาพย์เห่เรือ เป็นต้น (พจนานุกรมฯ สุขยั้ง และคณะ, ๒๕๕๔ : ๕)



พระประวัติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคณะ (๒๕๕๐ : ๑๕) ได้เรียบเรียงพระประวัติของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ไว้ดังนี้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ พระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าวรวรณากร ทรงเป็นพระราชโอรสลำดับที่ ๕๖ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดาเจียน และทรงเป็นพระเจ้าน้องยาเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ เป็นเจ้านายที่ทรงเชี่ยวชาญในด้านศิลปศาสตร์ทุกแขนง และมีความรู้แตกฉานทางอักษรศาสตร์ ทรงก่อตั้งโรงละครร้องขึ้นในบริเวณตำหนักที่ประทับ ชื่อว่า "โรงละครปริดาลัย" ซึ่งเป็นโรงละครร้องแห่งแรกในสยาม

บทพระนิพนธ์ของพระองค์ที่เป็นที่รู้จัก เช่น บทละครเรื่องสาวเครือฟ้า บทละครรำเรื่องพระลอ บทละครเรื่อง พระราชพงศาวดารไทย ตอนพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต นิราศไทรโยค นิราศนราธิป เรื่องสั้นสร้อยคอที่หาย ทรงเป็นนักเขียนเรื่องสั้น โดยใช้พระนามแฝงว่า "ประเสริฐอักษร"

นอกจากนี้ยังทรงมีพระนิพนธ์แปล เช่น จดหมายเหตุลาตูแบร์ โดยทรงแปลมาจากฉบับภาษาอังกฤษ รุไบยัต ของโอมาร์ คัยยาม และ "นางกุโรวาท" เป็นต้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผังภาพความคิดที่ ๑.๓



คำถาม จากการอ่านสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๓ ให้นักเรียนวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้สำคัญที่ได้รับ แล้วเขียนสรุปเป็นผังความคิด (Mind Map) ตามหัวข้อที่นักเรียนกำหนดเอง โดยให้ได้ทั้งหมดอย่างน้อย ๑๐ คำตอบ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ผู้แต่ง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์



ลักษณะคำประพันธ์ โคลงสี่สุภาพ



ที่มา : โคลงสี่สุภาพ, <https://krupiyarek.wordpress.co>, ๒๕๕๗.

บังคับคณะของโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพ ๑ บาท มี ๔ บาท

๑ บาท มี ๒ วรรค

วรรคที่ ๑ มี ๕ คำ

วรรคที่ ๒ มี ๒ คำ

ยกเว้นวรรคสุดท้ายของบาทที่ ๔ มี ๔ คำ

บาทที่ ๑ และ บาทที่ ๓ อาจมีคำสร้อยก็ได้

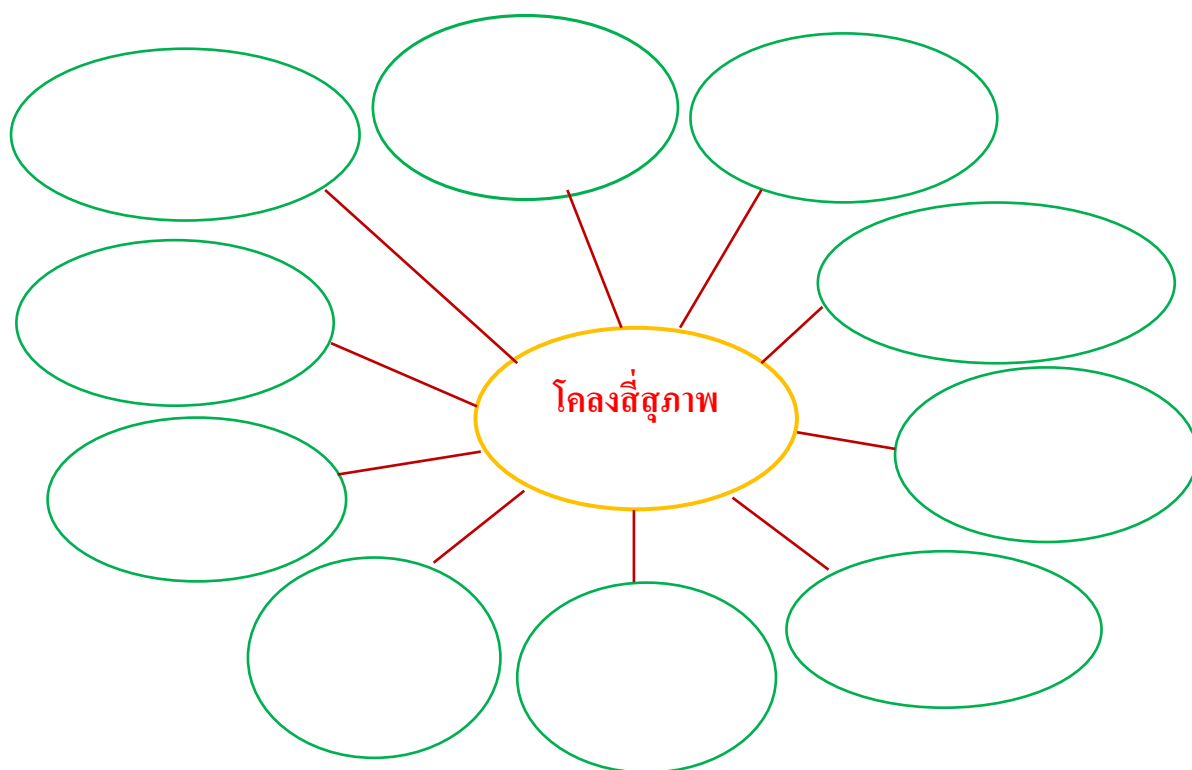
บังคับวรรณยุกต์ เอก ๗ แห่ง โท ๔ แห่ง

บังคับสัมผัส ตามฉันทลักษณ์ในแผนผังโคลงสี่สุภาพ



ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟังภาพความคิดที่ ๑.๔

คำถาม จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๔ ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ความรู้
ของโคลงสี่สุภาพ แล้วเขียนสรุปเป็นผังแมงมุม ให้ครบสมบูรณ์
(คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)





ที่มา : ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง, <https://www.gotoknow.org/posts>, ๒๕๕๗.

โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชเจ้า	จอมรา มัญเษย
ยกพยุหแสนยา	ยิ่งเกล้า
มอญม่านประมวลมา	สามสิบ หมิ่นแฮ
ถึงอยุธยาแล้ว	หยุดไถ่คนครา
พระมหาจักรพรรดิเฝ้า	ภูวดล สยามเฮย
วางค่ายรายรีพล	เพียบหล้า
คำริจักไคร่ยล	แรงศึก
ยกนิกรทัพกล้า	ออกตั้งกลางสมร





ที่มา : ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง, <https://www.gotoknow.org/posts>, ๒๕๕๗.

บังอรอักรเศศผู้	พิสมัย ท่านนา
นามพระสุริโยทัย	ออกอ้าง
ทรงเครื่องยุทธพิไชย	เช่นอุป ราชแฮ
เถลิงคชาธารกว้าง	ควบเข้าขบวนไคล
พลไกรกองนำเร้า	โรมรัน กันเฮย
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ	คชไท้
สารทรงชวดเซผัน	หลังเล่น เติลิดแฮ
เตลงขับคชไล่ไกล	หวัดท่ายคชาธาร
นงคราญองค์เอกแก้ว	กระษัตริย์
มานมนัสกัตเวที	ยั้งล้ำ
เกรงพระราชสามี	มลายพระ ชนม์เฮย
ขับคเชนทรเช่นค้ำ	สะอึกผู้คัสกร
ขุนมอญร้อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอระ	หрубคั้น
โอรสรีบกันพระ	ศพผู้ นครแฮ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจน์ผู้สรรเสริญ



(โคลงภาพพระราชพงสาวดารพระสุริโยทัยขาดคอช้าง : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

(จิตต์นิภา ศรีไสย และคณะ, ๒๕๕๕ : ๒๕)



คำอธิบายศัพท์

ขุนมอญ	พระเจ้าแปรซึ่งเป็นกษัตริย์พม่า
คช	ช้าง ช้างพลาย
คชาธาร	ช้างทรง ช้างพระที่นั่ง
คเชนทร	พญาช้าง มาจากคำว่า คช + อินทร์ (คช หมายถึง ช้าง อินทร์ หมายถึง ผู้เป็นใหญ่)
เครื่องยุทธพิชัย	เครื่องแต่งกายที่แต่งออกรบ
ไคล	เข้าขบวนและเคลื่อนที่ไป
คัสกร	ข้าศึก ศัตรู
เตลง	(ตะเลง) เป็นชื่อใช้เรียกชนชาติมอญ
เถลิง	ขึ้น ใ้กับเถลิงถวัลราชสมบัติ เถลิงศก
นิกร	หมู่พวก
บงอร	นาง นางงาม
ประจัญ	ปะทะสู้รบ
เฝ้าภูวดล	พระเจ้าแผ่นดิน
มนัส	ใจ
มาน	ใจ
ม่าน	พม่า
โรมรัน	รบพุ่ง
สมร	(สมรภูมิ) การรบ
สาร	ช้างใหญ่

(จิตต์นิกา ศรีไสย์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๓๒-๓๓) (ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ, ๒๕๕๔ : ๑๑)

คำไวพจน์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ (๒๕๕๔ : ๑๑๓๕) ได้ให้ความหมายของ คำไวพจน์ ว่า "คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก เช่น มนุษย์ กับ คน บ้าน กับ เรือน รอ กับ คอย ป่า กับ ดง เป็นต้น

สรุปได้ว่า คำไวพจน์ คือ คำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เขียนไม่เหมือนกันและใช้ในบริบทที่ต่างกัน หรือเรียกอีกอย่างว่า คำพ้องความ

ตัวอย่างคำไวพจน์

กษัตริย์ - ชัตติยะ บดี บดินทร์ บพิตร นฤบดี ภูวไนย ภูมินทร์ ราชา นฤบาล ไท้ ไท นรินทร์ นโรดม ธรศ อติศร ภูวนาถ ภูวไนย ภูมิบาล นริศ ธรณินทร์ จักรี

ช้าง - กริ ญูชร คช คชา พลาย สार หัตถิ ไอยรา

ตาย - สิ้นชีพ อาสัญ มรณะ วายปราณ ถึงแก่กรรม สิ้นชีพตักษัย สวรรคต

น้ำ - กระแสสินธุ์ คงคา ชลธิ์ ชลธาร ธารา ชลสินธุ์ อุทก วาริน วารี คงคา

ผู้หญิง - กัลยา เขวามาลัย ยุพิน นางคราญ นารี อิตถิ นารี พฐุ กัญญา อรไท

การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (๒๕๕๔ : ๒-๑๒) ได้อธิบายถึงคุณค่าของวรรณคดี และหลักการพินิจและวิเคราะห์วรรณคดี สรุปได้ดังนี้

คุณค่าของวรรณคดี

หนังสือที่ได้รับยกย่องเป็น วรรณคดี ต้องเป็นหนังสือที่แต่งดี คือ มีศิลปะในการนำเสนอเรื่อง มีความงามของการใช้ถ้อยคำ หรือที่เรียกว่า สุนทรียภาพ ทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน จรรโลงจิตใจ สามารถยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น

หลักการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี

การอ่านวรรณคดีเพื่อให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ผู้อ่านจะต้องรู้จักวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีของวรรณคดี ซึ่งมีหลักการวิเคราะห์ใน ๔ ประเด็นดังนี้

๑. **คุณค่าด้านเนื้อหา** ผู้อ่านต้องอ่านเนื้อหาสาระให้เข้าใจตลอดทั้งเรื่อง ตั้งแต่ประวัติผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง คำศัพท์ สำนวนโวหาร โครงเรื่อง ตัวละคร แก่นของเรื่อง ฉาก หรือเจตนาของผู้แต่งว่าต้องการสื่ออะไรแก่ผู้อ่าน

๒. **คุณค่าด้านวรรณศิลป์** ผู้อ่านต้องพิจารณาทั้งรสถ้อยคำและรสความ เพื่อให้เห็นงดงามของภาษาและความไพเราะของบทประพันธ์ ที่ให้ความหมายกระทบใจผู้อ่าน

๓. **คุณค่าด้านสังคม** วรรณคดีมักจะสอดแทรกความรู้ สะท้อนวัฒนธรรมให้เห็นภาพของสังคม สภาพวิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ในสมัยที่แต่ง ผู้อ่านจึงต้องอ่านอย่างพิจารณาว่า ได้รับความรู้ในเรื่องใดบ้าง และได้เห็นอะไรบ้างที่แฝงอยู่ในงานประพันธ์

๔. **การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน** เมื่อผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เรื่องที่อ่านมีคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมอย่างไร ผู้อ่านย่อมสามารถมองเห็นข้อคิดต่าง ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในวรรณคดีเรื่องนั้น และเห็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา จากเรื่อง โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พระสุริโยทัยต้องพระแสงของ้าวของพระเจ้าแปรสิ้นพระชนม์บนคอช้าง เหตุที่พระนางตัดสินใจสละพระทัยสละพระชนม์ชีพก็เพื่อช่วยปกป้องพระมหาจักรพรรดิ พระราชสามีให้รอดพ้นจากอาวุธของข้าศึก ดังบทประพันธ์

“นงคราญองค์เอกแก้ว กระษัตริย์
มานมนันต์ศักดิ์ ยิ่งล้ำ”

พระสุริโยทัยทรงมี “มานมนันต์ศักดิ์” คือ ทรงมีความกตัญญูกตเวทีเป็นเลิศ ตามหน้าที่ภรรยาที่ดี และในฐานะข้าแผ่นดิน วิรกรรมของพระนางจึงนับเป็นแบบอย่างของความรักชาติและความเสียสละที่ยิ่งใหญ่ (พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ,

๒๕๕๔ : ๑๒)

ตัวอย่าง การวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์

ภาพที่พระสุริโยทัยขาดคอช้าง กวีได้เลือกสรรถ้อยคำที่ให้ทั้งเสียงและภาพ ทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงภาพของกองทัพที่ยิ่งใหญ่เกรียงไกรที่เข้าต่อสู้กันอย่างชุลมุน และภาพของช้างศึกที่ไล่ตามมาอย่างกระชั้นชิด ทำให้รู้สึกราวกับว่าได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์จริงนั้นด้วย ดังบทประพันธ์

ขุนมอญร่อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอูระ	หุบคิ้น
โอรสรีบกันพระ	ศพคู่ นครแฮ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจน์ผู้สรรเสริญ

วิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์ได้ ดังนี้

จากบทประพันธ์ จะเห็นว่า กวีเลือกใช้คำที่ให้เสียง คือ เสียงของง้าว ที่กระทบกันดัง “ฉาดฉะ”

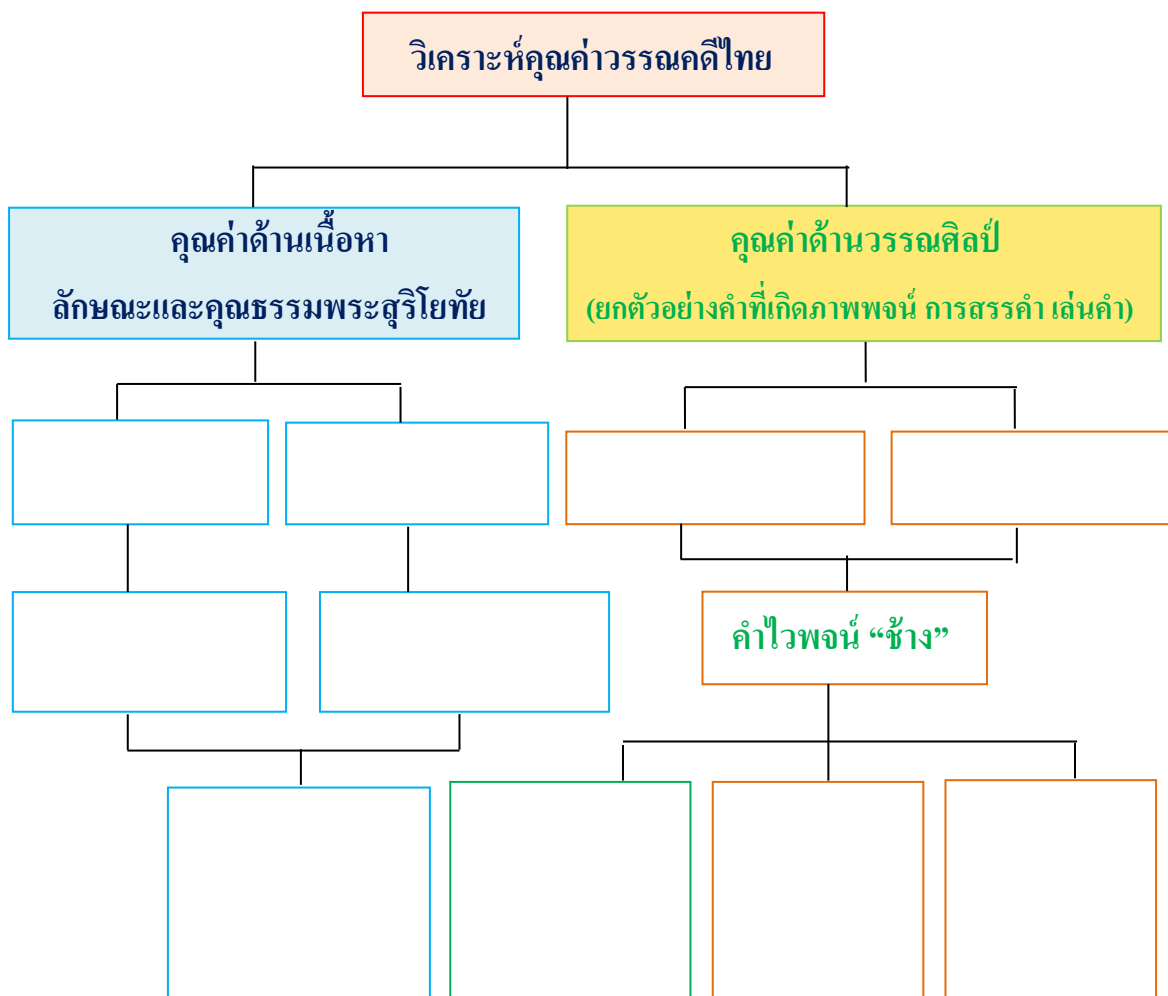
การสรรคำที่ให้ภาพ คือ คำว่า “หุบคิ้น” คำว่า “หุบ” หมายถึง อาการของสิ่งของที่ร่วงพรวดลงมา “คิ้น” หมายถึง อาการที่สะบัดหรือฟาดตัวไปมาอย่างแรง ร่วงของพระสุริโยทัยทรุดลงชบกับคอช้าง สร้างความสะเทือนใจอย่างยิ่ง (ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ, ๒๕๕๔ : ๑๓-๑๔)





ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟังภาพความคิดที่ ๑.๕

คำถามที่ ๑ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ความรู้ เรื่อง โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แล้วเขียนสรุปเป็นผังมโนทัศน์ตามหัวข้อ เรื่องให้ครบสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



คำถามที่ ๒ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ เรื่อง โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ให้นักเรียนเขียนคำแปล อธิบายความหมายของศัพท์ ลงในผังเปรียบเทียบให้ถูกต้อง ชัดเจน (คะแนน ๑๐ คะแนน)



คำศัพท์	คำแปล
๑. พยุหแสนยา	
๒. ม่าน	
๓. นครา	
๔. นิกร	
๕. คชาธาร	
๖. เถลิง	
๗. ไกล	
๘. เถลง	
๙. ไท้	
๑๐. มาน	





ที่มา : ภาพพันท้ายนรสิงห์, <https://www.gotoknow.org/posts>, ๒๕๕๗.

โคลงประกอบภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต

สรรเพชญ์ที่แปดเจ้า	อยุธยา
เสด็จประพาสทรงปลา	ปากน้ำ
ล่องเรือเอกไชยมา	ถึงโคก ขามพ้อ
กลองคดโชนเรือค้า	ขัดไม้หักสลาย





คำอธิบายศัพท์

กฤตคุณ	ชื่อเสียงโดยคุณงามความดี
โจนเรือ	ไม้ที่ต่อเสริมหัวเรือให้งอนเชิดขึ้นไป
คว้าง	เคลื่อนลอยไปอย่างรวดเร็ว
คู่เส้น	คำโทโทษ เช่น หมายถึง เครื่องเช่นบูชาศาลสองอย่าง คือ โจนเรือ กับ ศิระชะของพันท้ายนรสิงห์
โลกขาม	ชื่อคลองที่อยู่ตำบลโลกขาม จังหวัดสมุทรสาคร
ทรงปลา	ตกปลา
บำเหน็จ	รางวัล ค่าเหนื่อย ค่าความชอบพิเศษ
ประพาส	ไปต่างถิ่นหรือต่างแดน เช่น ประพาสหัวเมือง ประพาสป่า
เพชรฆาต	เจ้าหน้าที่ประหารชีวิตนักโทษ
ภูบาล	พระเจ้าแผ่นดิน
ภูมี	พระเจ้าแผ่นดิน
สรรเพชญ	ผู้รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ในที่นี้หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน (ใช้เรียกเพื่อยกย่อง) สรรเพชญที่แปด ในที่นี้หมายถึง พระเจ้าเสือ พระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
เอกชัย	ชื่อเรือพระที่นั่งของสมเด็จพระเจ้าเสือ

(จิตต์นิภา ศรีไสย์ และคณะ. ๒๕๕๕ : ๓๒-๓๓) (ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (๒๕๕๔ : ๑๑)

ตัวอย่าง การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา เรื่อง โคลงภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

โคลงพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต กล่าวถึงวีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์ในสมัย พระเจ้าเสือ หรือสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ สมเด็จพระเจ้าเสือเสด็จประพาสต้น ด้วยเรือพระที่นั่งเอกชัย เพื่อไปทรงเบ็ดตกปลาที่ปากน้ำเมืองสาครบุรี โดยมีพันท้าย นรสิงห์ เป็นนายท้ายเรือ เมื่อมาถึงคลองโคกขามซึ่งมีความคดเคี้ยวและน้ำเชี่ยวมาก ไม่สามารถบังคับทิศทางเรือได้ ทำให้โจนเรือชนเข้ากับต้นไม้หักตกลงในน้ำ พันท้าย นรสิงห์จึงขอให้สมเด็จพระเจ้าเสือประหารชีวิตตนตามพระราชกำหนด เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สมเด็จพระเจ้าเสือพระราชทานอภัยโทษเพราะเป็น เหตุสุดวิสัย แต่พันท้ายนรสิงห์ไม่ยอม สมเด็จพระเจ้าเสือจึงทรงให้ปั้นรูปปั้นแล้วทำ การตัดหัวรูปปั้นแทน แต่พันท้ายนรสิงห์ก็ยังไม่ยอม เพราะจะเป็นการขัดต่อกฎ มณเฑียรบาล มิให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง สมเด็จพระเจ้าเสือจึงต้องมีพระบรม ราชโองการ ให้ประหารชีวิตพันท้ายนรสิงห์ และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างศาลพันท้าย นรสิงห์ เพื่อเป็นข้อคิดเตือนใจและประกาศความกล้าหาญ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ของพันท้ายนรสิงห์ (จิตต์นิภา ศรีไสย์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๒๘)

ตัวอย่าง การวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์ เรื่อง โคลงภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

โคลงพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ดีเด่นในด้านการใช้ถ้อยคำ คือ การเล่นเสียง สัมผัสอักษร หรือสัมผัสพยัญชนะ และการใช้คำซ้ำ เช่น

“คลองคดโขนเรือคว่ำ ขัดไม้ หักสลาย” เล่นเสียงสัมผัส เสียง ค, ข

“พันไม่ยอมอยู่ยอม มอดม้วย” เล่นเสียงสัมผัส เสียง ย, ม คำซ้ำ “ยอม”

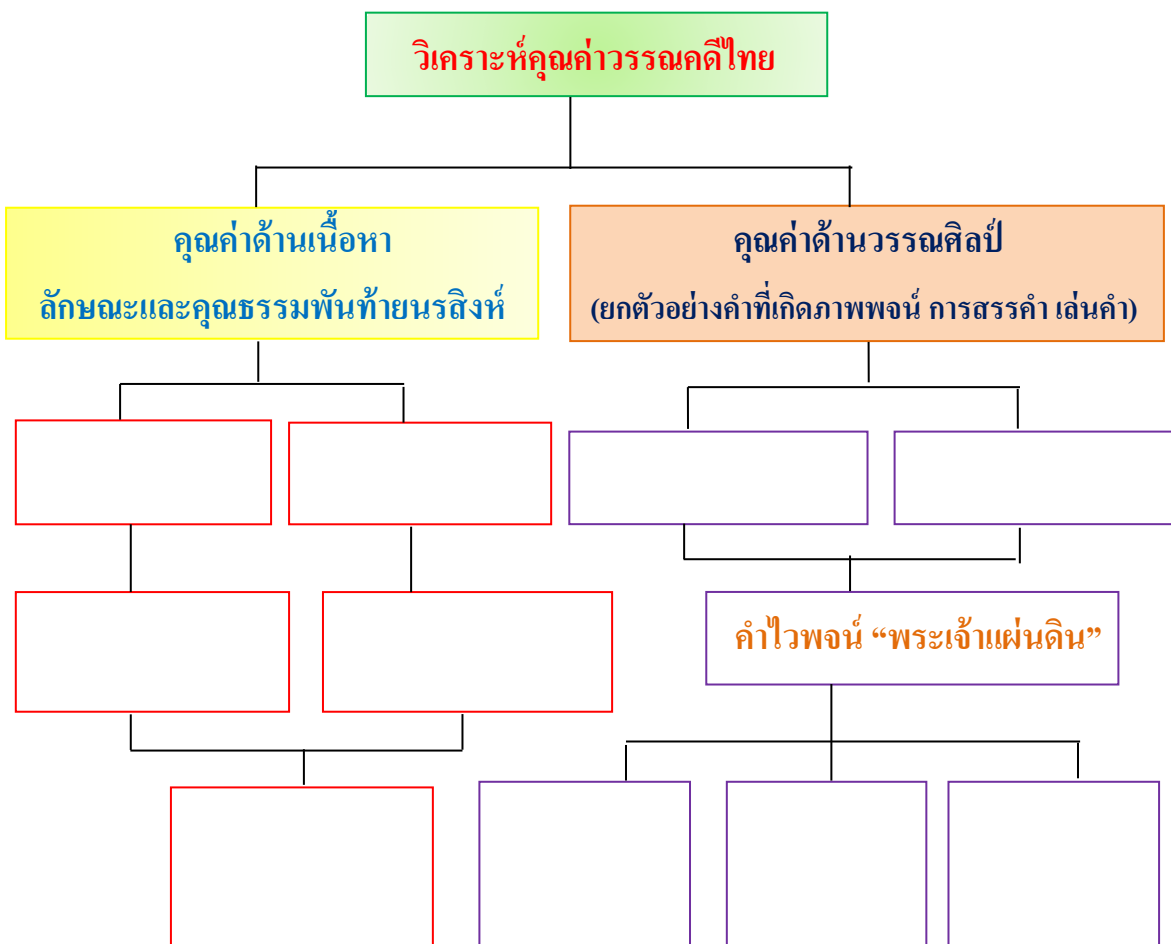
“ศาลสี่บกฤตฤณเกล้า คติไว้ในสนาม” เล่นเสียงสัมผัส เสียง ส, ค

(จิตต์นิภา ศรีไสย์ และคณะ, ๒๕๕๕ : ๓๐)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟังภาพความคิดที่ ๑.๖



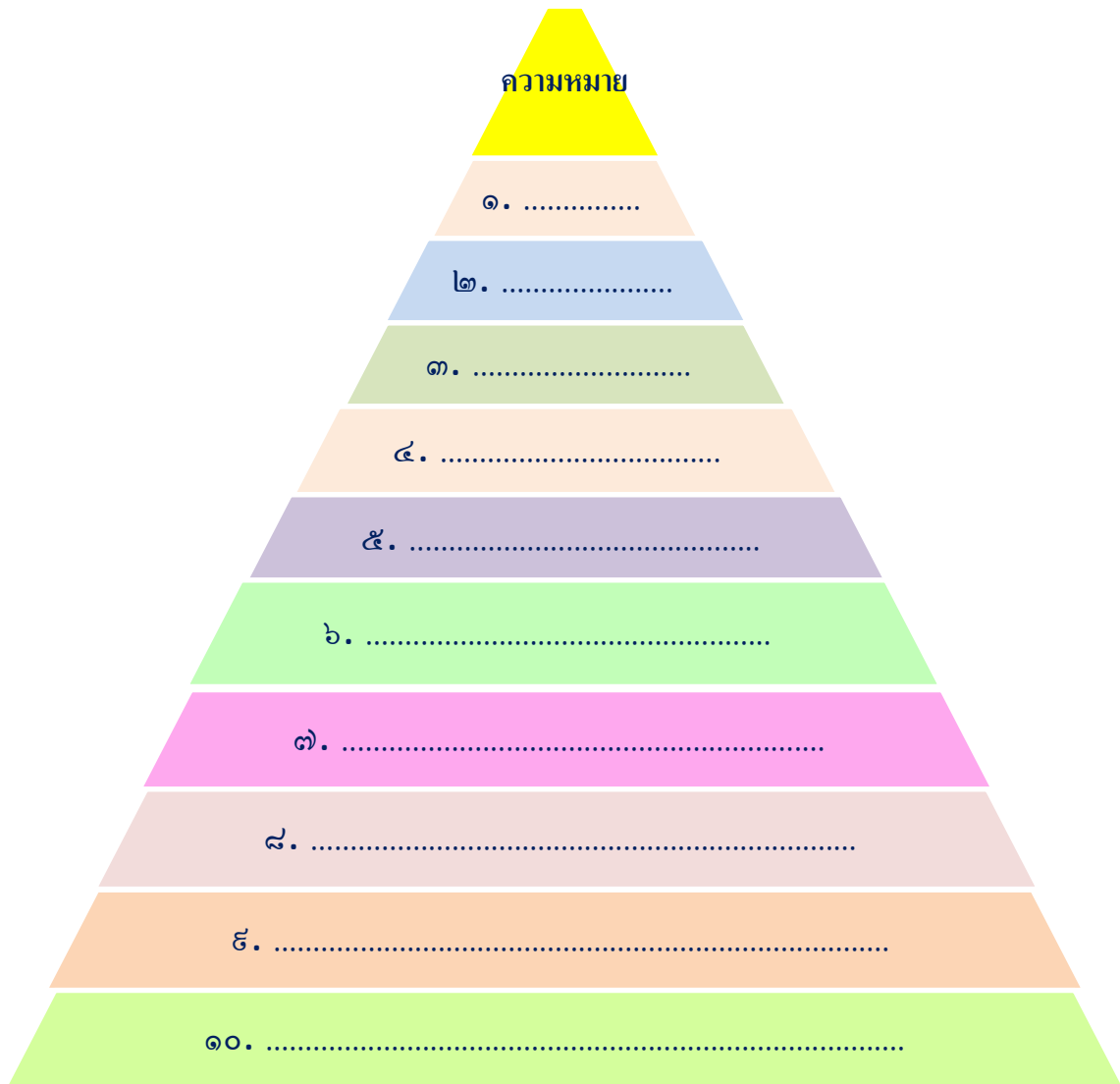
คำถามที่ ๑ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๖ ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ความรู้ เรื่อง โคลงประกอบภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วเขียนสรุปเป็นผังมโนทัศน์ ตามหัวข้อเรื่องให้ครบสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



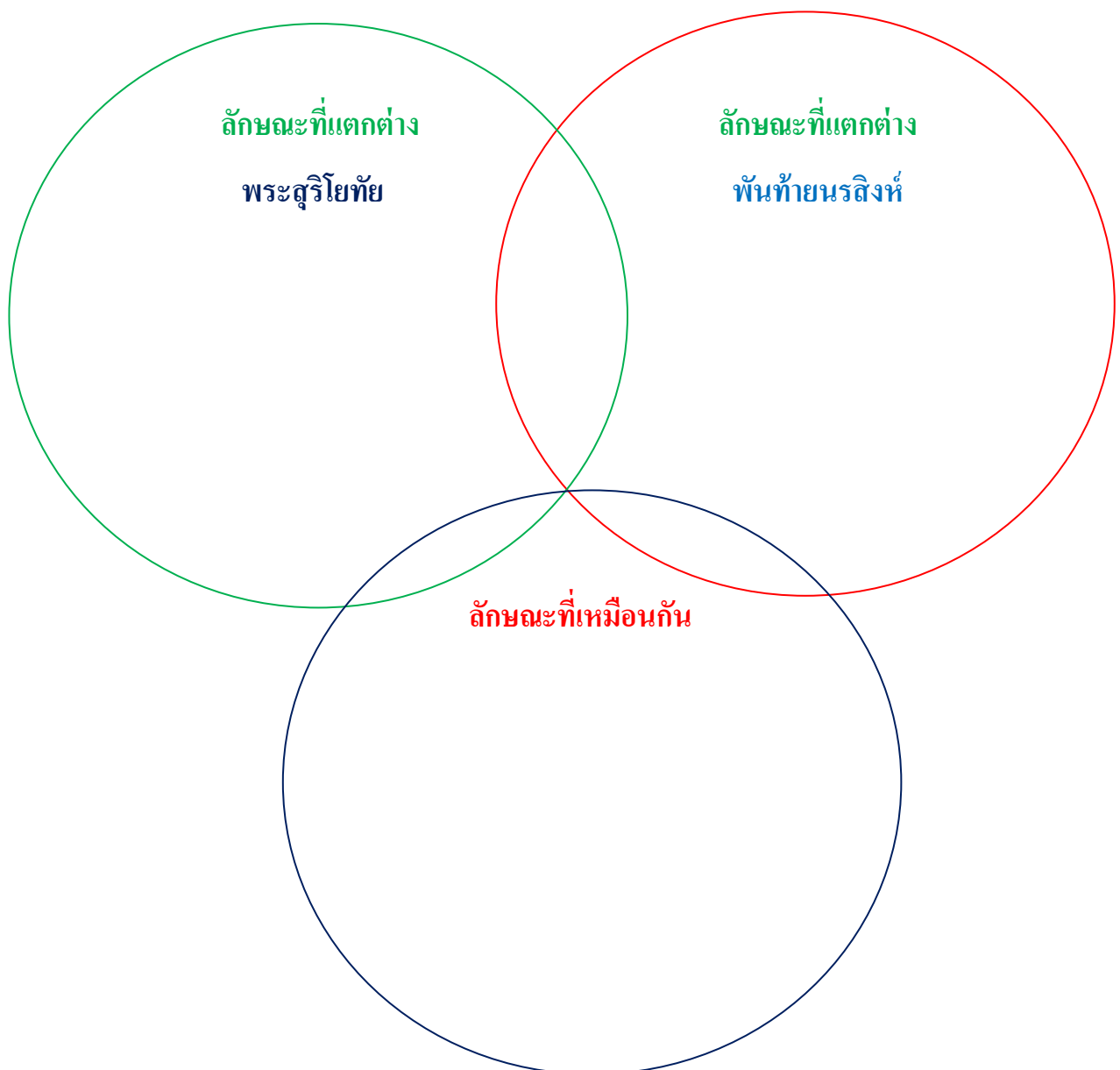
คำถามที่ ๒ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๖ เรื่อง โคลงประกอบภาพ
 พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิตให้นักเรียนอธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้
 โดยเขียนลงในผังปิรามิดให้ถูกต้อง ชัดเจน (คะแนน ๑๐ คะแนน)



๑. ประพาศ ๒. ทรงปลา ๓. บรรลัย ๔. เพชฌฆาต ๕. กฤตकुณ
 ๖. บำเหน็จ ๗. กุ่เสี้ยน ๘. โศกขาม ๙. โจนเรือ ๑๐. สรรเพชญ์ที่แปด



คำถามที่ ๓ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ และ ๑.๖ ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า
 ลักษณะที่เหมือนกันและลักษณะที่ต่างกันของ พระสุริโยทัย กับ พันท้ายนรสิงห์
 มีอะไรบ้าง โดยให้เขียนลงในผังวงกลมซ้อนหรือเวนนไดอะแกรม
 (คะแนน ๑๐ คะแนน)



แบบทดสอบหลังการใช้

โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

จำนวน ๑๐ ข้อ คะแนน ๑๐ คะแนน เวลา ๑๐ นาที

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. “ทรงเครื่องยุทธพิไชย เช่นอุป ราชเฮ” หมายความว่าอย่างไร

- ก. สมเด็จพระสุริโยทัยปลอมตัวเป็นอุปราช
- ข. สมเด็จพระสุริโยทัยออกรบพร้อมกับอุปราช
- ค. สมเด็จพระสุริโยทัยทรงดำรงตำแหน่งอุปราช
- ง. สมเด็จพระสุริโยทัยทรงฉลองพระองค์แบบอุปราช

๒. คำไวพจน์ในข้อใดมีความหมายไม่เข้าพวก

- ก. ภูวดล ภูวไนย ภูบดี
- ข. บังอร นารี นางพะงา
- ค. คชา คชาธาร ภูญชร
- ง. นคร พารา ธานี

๓. “มานมนต์สกัดเวที ยิ่งล้ำ” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตามบริบทว่าอย่างไร

- ก. มี
- ข. ควางใจ
- ค. เต็ม
- ง. ปรารถนา



แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
ฝั่งภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย

๔. ข้อใดไม่ได้แสดงถึงความเกรียงไกรของกองทัพ

- | | |
|-----------------------|----------------|
| ก. บุเรงนองนามราชเจ้า | จอมรา มัญเษย |
| ข. ยกพยุหแสนยา | ยี่งแกล้ว |
| ค. มอญม่านประมวลมา | สามสิบ หมื่นแฮ |
| ง. วางค่ายรายรี้พล | เพียบหล้า |

๕. ข้อใดทำให้เห็นภาพและเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากที่สุด

- | | |
|--------------------|----------------|
| ก. พลไกรกองนำเร้า | โรมรัน กั้นเฮย |
| ข. มานมนัสกัต์เวที | ยี่งล้ำ |
| ค. ขาดแล่งตราบอุระ | หุรบคี่น |
| ง. โอรสรีบกั้นพระ | ศพสู๋ นครแฮ |

๖. ข้อใดมีคำเอกโทษ

- | | |
|----------------------|----------------|
| ก. ขุนมอญร้อนง้าวฟาด | ฉาดฉะ |
| ข. ขาดแล่งตราบอุระ | หุรบคี่น |
| ค. พลไกรกองนำเร้า | โรมรัน กั้นเฮย |
| ง. เกลงขับคชไล่ใกล้ | หวัดท่ายคชาธาร |

๗. วีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านใดมากที่สุด

- | |
|-------------------|
| ก. ความกตัญญู |
| ข. ความจงรักภักดี |
| ค. ความกล้าหาญ |
| ง. ความรับผิดชอบ |



**แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
ผังภาพความคิด คติวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย**

๘. คำประพันธ์ข้อใดที่กล่าวถึง อนุสรณ์คุณงามความดีของพันท้ายนรสิงห์ ได้ตรง
ความหมายที่สุด

- | | |
|----------------------|---------------|
| ก. ศาลสืบกฤตคุณเกล้า | คติไว้ในสยามฯ |
| ข. โขนเรือกับหัวพัน | เช่นที่ ศาลแล |
| ค. หัวกับโขนเรือต้อง | คู่เส้นทำศาล |
| ง. พันไม่ยอมอยู่ยอม | มอดม้วย |

๙. เพราะเหตุใดพันท้ายนรสิงห์จึงต้องโทษประหารชีวิต

- ก. พายเรือชนกับเรือลำอื่นทำให้โขนเรือหัก
- ข. พายเรือชนกิ่งไม้ทำให้โขนเรือหัก
- ค. ทำเรือพระที่นั่งล่ม พระเจ้าเสือจมน้ำ
- ง. พายเรือชนบ้านเรือนราษฎรจมน้ำทำให้โขนเรือหัก

๑๐. “พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม พันรูป แทนพ่อ”

คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. วิธีลงโทษสถานเบาที่สุด
- ข. ไม่มีการลงโทษตามกฎหมาย
- ค. ตัดหัวหุ่นที่ปั้นแทนตัวจริง
- ง. เป็นวิธีการลงโทษแบบเลี่ยงกฎหมาย

.....





กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำสำนักงานคณะกรรมการ
สทศค, ๒๕๕๔.

โคลงสี่สุภาพ. ออนไลน์. แหล่งที่มา : <https://krupiyarek.wordpress.co>
สืบค้นเมื่อ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

จิตต์นิภา ศรีไสย์ และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
วรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๕๕.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเมธีทีปส์ จำกัด, ๒๕๔๗.

ดวงพร หลิมรัตน์. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๕๕.

เทคนิคการใช้ผังกราฟฟิก. ออนไลน์. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

ศกาศรี เข็นบุตร และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ๒ เล่ม ๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร :
เอมพันธ์, ๒๕๕๕.

ผังกราฟฟิก (ผังภาพความคิด). ออนไลน์. แหล่งที่มา https://www.krujongrak.com/a_wisdom/graphic.htm สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดี
วรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร :
อักษรเจริญทัศน์ อจท., ๒๕๕๔.



บรรณานุกรม (ต่อ)

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา. **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :**
อักษรเจริญทัศน์ อจท., ๒๕๕๘.

ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง. ออนไลน์. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗.

ภาพพันท้ายนรสิงห์. ออนไลน์. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔.
กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๕๔.

รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (ผังภาพความคิด). ออนไลน์. แหล่งที่มา :
<https://www.newjume6.blogspot.com/๒๐๑๓/๐๑/graphic-organizer-instructional-model.html> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคณะ. **คู่มือสร้างภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ม. ๒.**
พิมพ์ครั้งที่ ๒. อักษรเจริญทัศน์ อจท., ๒๕๕๐.

สอองค์ ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๕๖.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร :** ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. **ภาษาไทย ป.๕. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร :**
อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๘



เฉลย แบบทดสอบก่อนการใช้แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
ผังภาพความคิด คติวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย
เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

๑. ก
๒. ก
๓. ง
๔. ง
๕. ข
๖. ข
๗. ง
๘. ก
๙. ก
๑๐. ก





เฉลย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผังภาพความคิดที่ ๑.๑

คำถามที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ให้เขียนภาพและแต่งโคลงพระราชพงสาวดารขึ้น เนื่องด้วยสาเหตุใดบ้าง ให้เขียนคำตอบลงในช่องว่างของผังมโนทัศน์ให้ถูกต้องครบถ้วน (คะแนน ๔ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



คำถามที่ ๒ จากการอ่านร่ายในสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๑ ให้นักเรียนถอดใจความ และสรุปเนื้อหาเป็นภาษาร้อยแก้วให้สละสลวย เข้าใจง่าย โดยเขียนลงใน ผังมโนทัศน์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (คะแนน ๖ คะแนน ย่อหน้าละ ๒ คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด)



พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)
ผู้แต่ง ร่ายนำโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

แปลความ สรุปใจความสำคัญของร่าย

ย่อหน้าที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระมหากษัตริย์ไทย รัชกาลที่ ๕ ทรงระลึกถึง พระเจ้าแผ่นดินตั้งแต่สมัยอยุธยา สืบมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อแผ่นดินมาทุกสมัย

ย่อหน้าที่ ๒ อีกทั้งยังมีห่มุเสนา อำมาตย์ เหล่าทหารกล้า ที่ได้สู้รบทำศึกสงครามด้วยความองอาจกล้าหาญ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ขอมถวายชีวิตแทนพระเจ้าแผ่นดินด้วยความกตัญญูทศเวที ควรได้รับการเชิดชูเกียรติวีรกรรมแห่งความดีความชอบนั้น

ย่อหน้าที่ ๓ อีกหนึ่งพระประสงค์คือ ต้องการบำรุงรักษาช่างฝีมือของไทย ที่มีศิลปะงดงามในการเขียนภาพ ล้วนแต่น่าชื่นชม อีกประการหนึ่ง คือการส่งเสริมสนับสนุนความสามารถของนักปราชญ์ กวีของไทย เพื่อเชิดชูเกียรติยศให้ปรากฏสืบต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน



คะแนน	การเขียนคำตอบแต่ละย่อหน้า
๒ คะแนน	แปลความและสรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องชัดเจน เนื้อหาครบถ้วน เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ เขียนตัวหนังสืออ่านง่าย สะอาดเรียบร้อย
๑.๕ คะแนน	แปลความและสรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องชัดเจน แต่เนื้อหายังไม่ครบถ้วน ขาด ๑ หัวข้อ เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ เขียนตัวหนังสืออ่านง่าย สะอาดเรียบร้อย
๑ คะแนน	แปลความและสรุปใจความสำคัญได้ถูกต้อง เนื้อหายังไม่ครบถ้วน ขาด ๑ หัวข้อ เขียนสะกดคำผิด ๑-๒ แห่ง เขียนตัวหนังสืออ่านง่าย แต่ไม่สะอาดเรียบร้อย มีรอยขีดฆ่าขูดลบ
๐.๕ คะแนน	แปลความและสรุปใจความสำคัญได้บ้าง เนื้อหาไม่ครบ ขาด ๒ หัวข้อ เขียนสะกดคำผิด ๓-๔ แห่ง เขียนตัวหนังสืออ่านยาก ทำงานไม่สะอาดเรียบร้อย มีรอยขีดฆ่าขูดลบมาก
๐ คะแนน	ไม่ตอบคำถาม

ระดับคุณภาพ

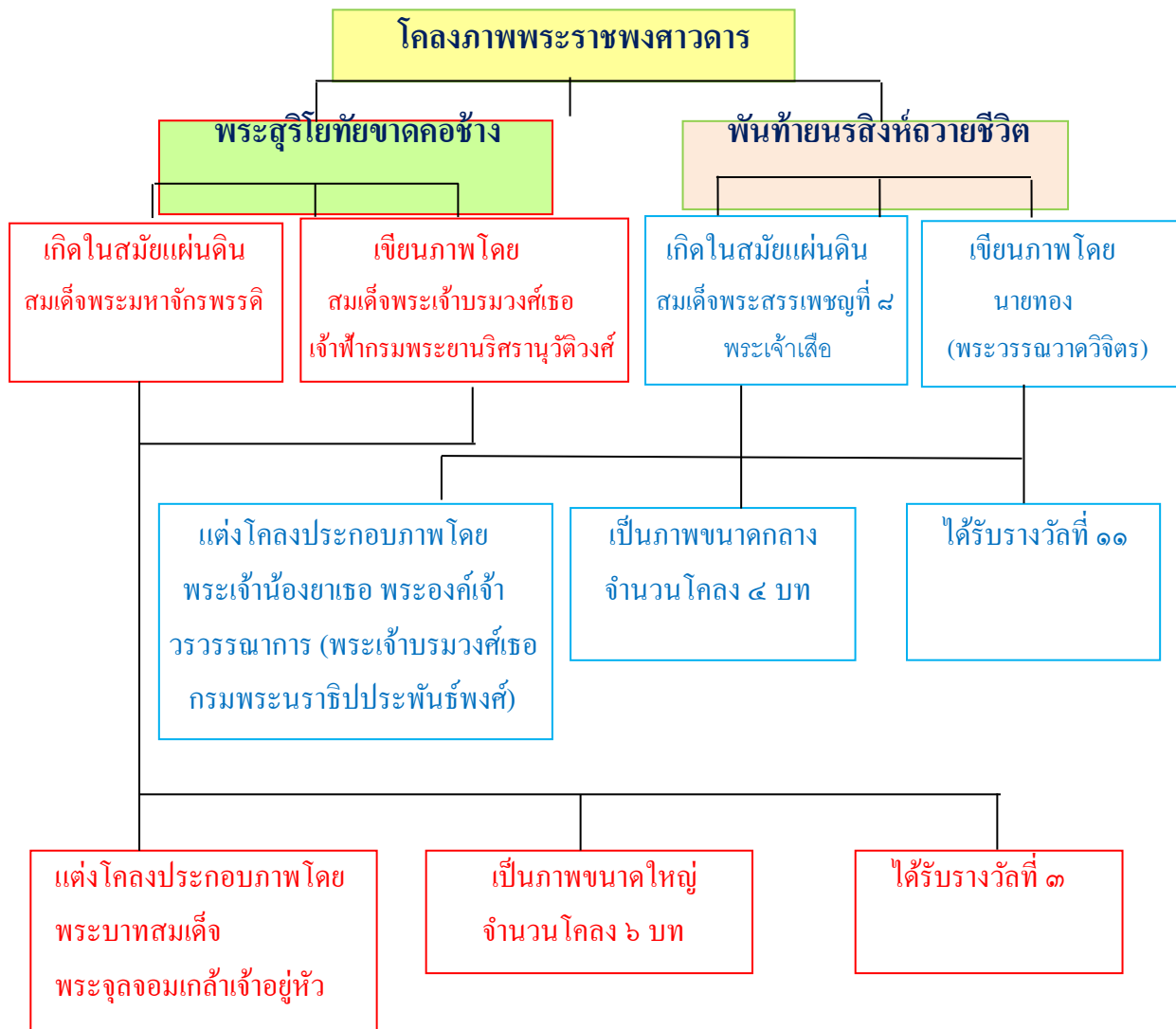
๒ คะแนน	ระดับ	ดีมาก
๑.๕ คะแนน	ระดับ	ดี
๑ คะแนน	ระดับ	พอใช้
๐.๕ คะแนน	ระดับ	ปรับปรุง
๐ คะแนน	ระดับ	ปรับปรุงเร่งด่วน





เฉลย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฝึกฝนภาพความคิดที่ ๑.๒

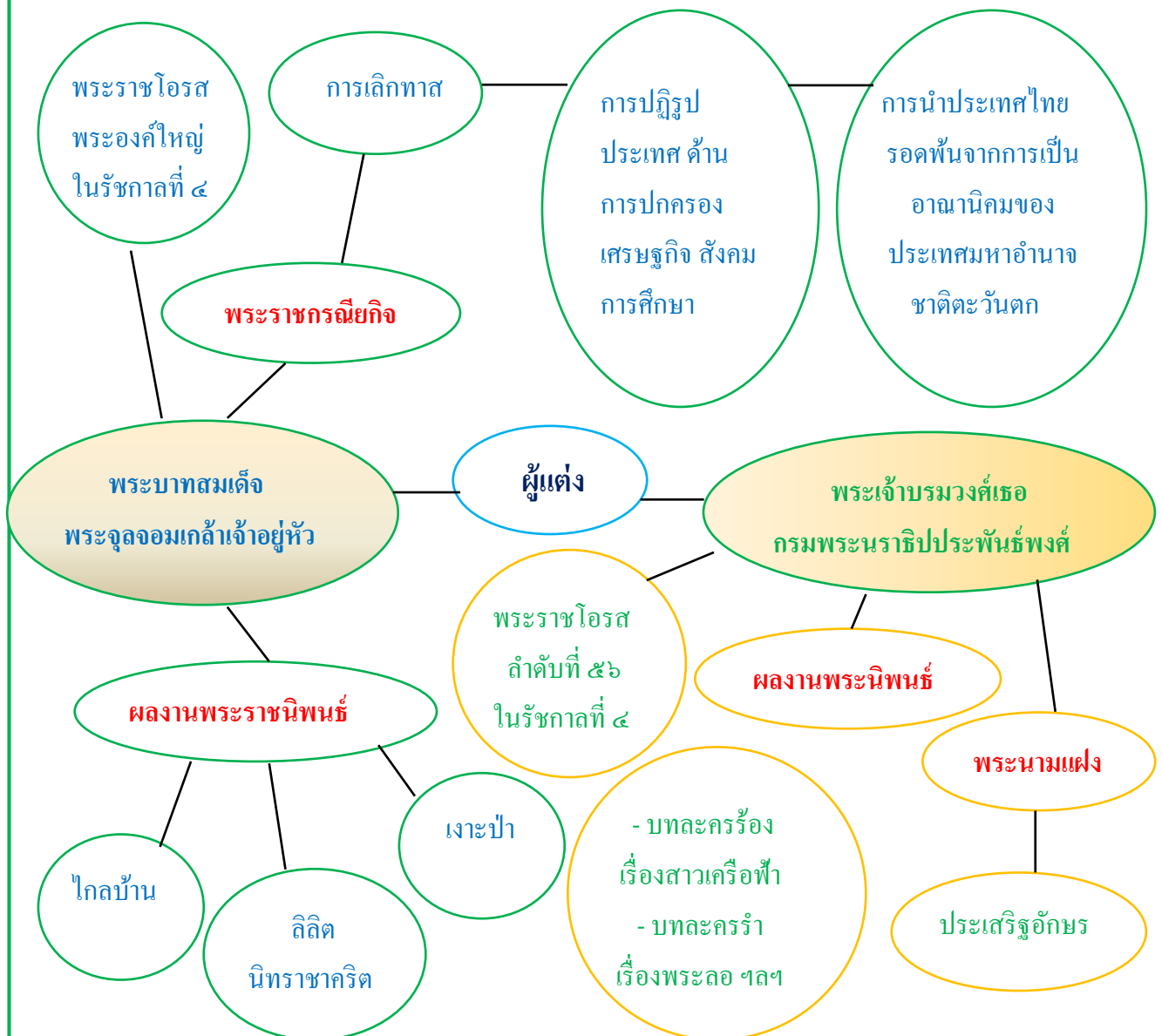
คำถาม จากการทำนอ่านสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๒ ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญขององค์ความรู้ที่ได้รับและเขียนลงในช่องว่างของผังมโนทัศน์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



เฉลย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผังภาพความคิดที่ ๑.๓



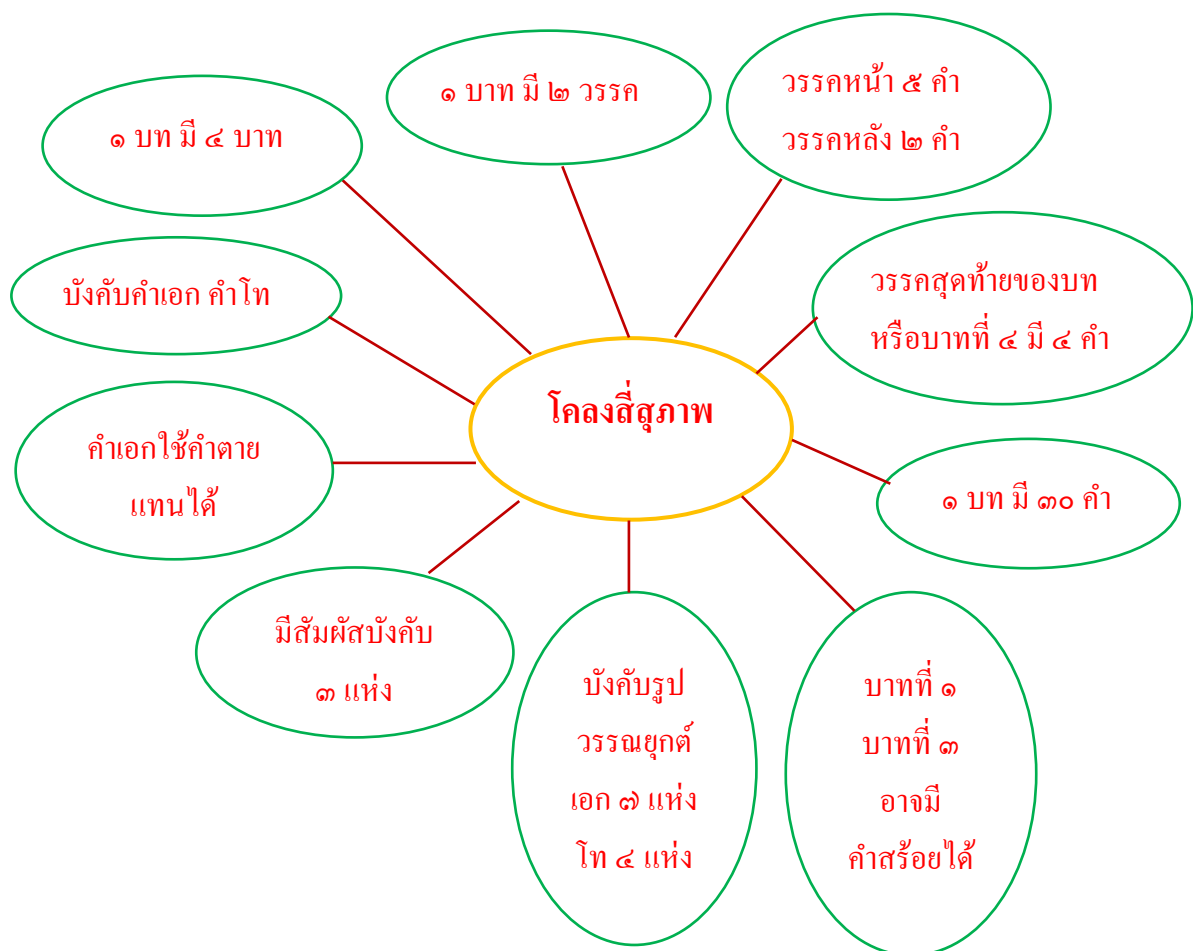
คำถาม จากการอ่านสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๓ ให้นักเรียนวิเคราะห์และสังเคราะห์ องค์ความรู้สำคัญที่ได้รับจากการอ่าน โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง และพันท้าย นรสิงห์ถวายเป็นชีวิต แล้วเขียนสรุปเป็นผังความคิด ตามหัวข้อเรื่องที่นักเรียนกำหนดเอง โดยให้ได้ทั้งหมดอย่างน้อย ๑๐ คำตอบ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)





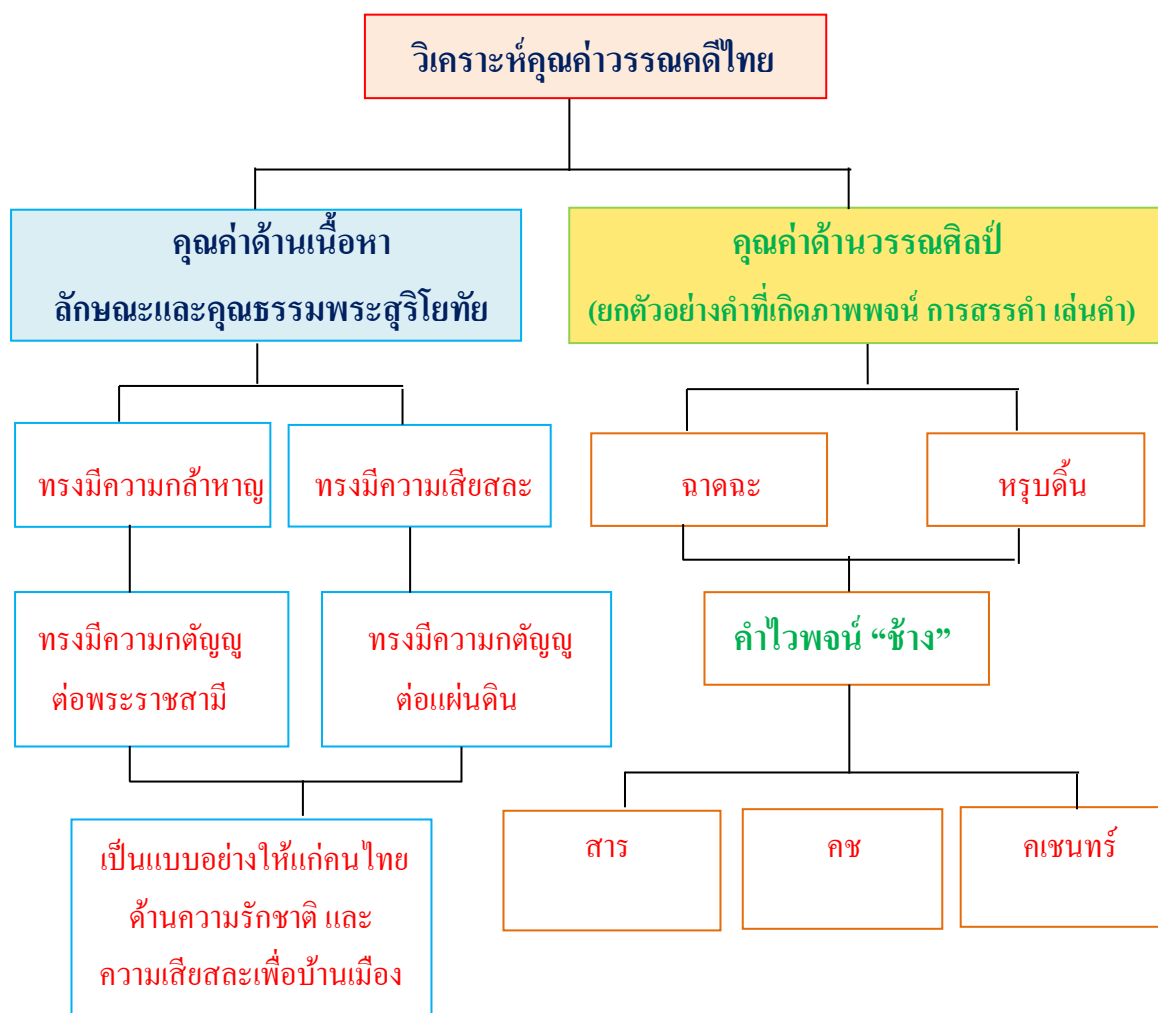
เฉลย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟังภาพความคิดที่ ๑.๔

คำถาม จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๔ ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ความรู้ของโคลงสี่สุภาพ แล้วเขียนสรุปเป็นผังแมงมุม ให้ครบสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)





คำถามที่ ๑ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ ให้นักเรียนวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ เรื่อง โคลงประกอบภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แล้วเขียนสรุปเป็นผังโน้ตสน์ ตามหัวข้อเรื่องให้ครบสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



คำถามที่ ๒ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ เรื่อง โคลงประกอบภาพ
พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ให้นักเรียนเขียนคำแปล อธิบายความหมายของศัพท์
ลงในผังตารางเปรียบเทียบให้ถูกต้อง ชัดเจน (คะแนน ๑๐ คะแนน)



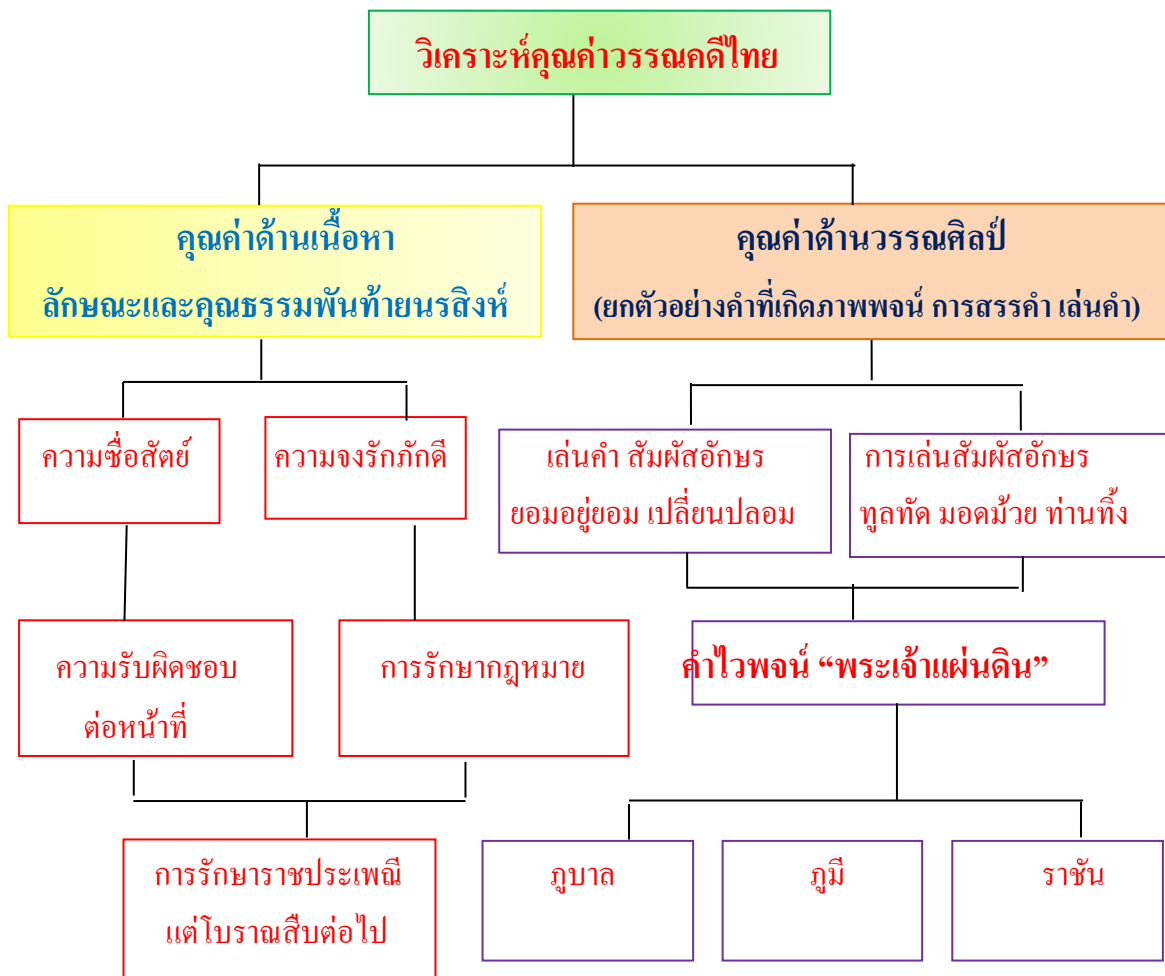
คำศัพท์	คำแปล
๑. พยุหแสนยา	หมู่เหล่าทหารจำนวนมาก, กองทัพที่ยิ่งใหญ่
๒. ม่าน	พม่า
๓. นครา	เมือง นคร
๔. นิกร	หมู่ พวก
๕. คชาธาร	ช้างพระที่นั่ง
๖. เถลิง	ขึ้น
๗. ไกล	เดินไป เคลื่อนไป
๘. เถลง	มอญ
๙. ไท้	ผู้เป็นใหญ่ พระเจ้าแผ่นดิน
๑๐. มาน	มี



เฉลย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฟังภาพความคิดที่ ๑.๖



คำถามที่ ๑ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๖ ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ความรู้ เรื่อง โคลงประกอบภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วเขียนสรุปเป็นผังมโนทัศน์ ตามหัวข้อเรื่องให้ครบสมบูรณ์ (คะแนน ๑๐ คะแนน คำตอบละ ๑ คะแนน)



คำถามที่ ๒ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๖ เรื่อง โคลงประกอบภาพ
 พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ให้นักเรียนอธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้
 โดยเขียนลงในผังปิรามิดให้ถูกต้อง ชัดเจน (คะแนน ๑๐ คะแนน)

๑. ประพาส ๒. ทรงปลา ๓. บรรลีย์ ๔. เพชฌฆาต ๕. กฤตikuณ
๖. บำเหน็จ ๗. กู้เสี้ยน ๘. โลกขาม ๙. โขนเรือ ๑๐. สรรเพชญ์ที่แปด



คำถามที่ ๓ จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๑.๕ และ ๑.๖ ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า
ลักษณะที่เหมือนกันและลักษณะที่แตกต่างกันของ พระสุริโยทัย กับ
พันท้ายนรสิงห์ มีอะไรบ้าง โดยให้เขียนลงในผังวงกลมซ้อน
หรือเวนนไดอะแกรม (คะแนน ๑๐ คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด)



ลักษณะที่แตกต่าง

พระสุริโยทัย

- ทรงเป็นพระอัครมเหสีแห่งสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยา
- ปลอมพระองค์เป็นชายตามเสด็จพระมหาจักรพรรดิเพื่อทำศึก
- ไสซ่างทรงเพื่อป้องกันศัตรูให้แก่พระราชสามี
- ถูกขงจ้าวของพระเจ้าแปรฟันหน้าอกสะพายแล่ง

(๔ คะแนน)

ลักษณะที่แตกต่าง

พันท้ายนรสิงห์

- เป็นข้าราชการในสมัยพระเจ้าเสือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ แห่งกรุงศรีอยุธยา
- เป็นนายท้ายเรือพระเจ้าเสือ เสด็จประพาสทรงปลา
- ทำโจนเรือพระที่นั่งชนกิ่งไม้ใหญ่หักลง
- ถูกเพชรฆาตตัดศีรษะ

(๔ คะแนน)

ลักษณะที่เหมือนกัน

- ความกล้าหาญ
- ความซื่อสัตย์
- ความเสียสละ
- ความรักชาติบ้านเมือง
- ความจงรักภักดี
- ความกตัญญูกตเวที

(๒ คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนน



หัวข้อ	๔ คะแนน ดีมาก	๓ คะแนน ดี	๒ คะแนน พอใช้	๑ คะแนน ปรับปรุง	๐ คะแนน ปรับปรุง เร่งด่วน
ลักษณะ ที่แตกต่าง พระสุริโยทัย	ตอบได้ ถูกต้องและ ครบทั้ง ๔ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๓ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๒ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๑ รายการ	ไม่ตอบ คำถาม
ลักษณะ ที่แตกต่าง พันท้ายนรสิงห์	ตอบได้ ถูกต้องและ ครบทั้ง ๔ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๓ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๒ รายการ	ตอบได้ ถูกต้อง ๑ รายการ	ไม่ตอบ คำถาม

หัวข้อ	๒ คะแนน ดีมาก	๑.๕ คะแนน ดี	๑ คะแนน พอใช้	๐.๕ คะแนน ปรับปรุง	๐ คะแนน ปรับปรุงเร่งด่วน
ลักษณะ ที่เหมือนกัน	ตอบได้ครบ ทั้ง ๖ รายการ เขียนสะกดคำ ถูกต้องทุกคำ สะอาด เรียบร้อย ดีมาก	ตอบได้ ๔-๕ รายการ เขียน สะกดคำ ถูกต้องทุกคำ สะอาด เรียบร้อยดี	ตอบได้ ๔-๕ รายการ เขียน สะกดคำผิด ๑-๒ คำ สะอาด เรียบร้อย พอใช้	ตอบได้ ๑-๓ รายการ เขียน สะกดคำผิด ตั้งแต่ ๓ คำ ขึ้นไป สะอาด เรียบร้อย พอใช้	ไม่ตอบคำถาม

เฉลย แบบทดสอบหลังการใช้แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
 ฝั่งภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย
 เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร



๑. ง
๒. ข
๓. ก
๔. ก
๕. ค
๖. ก
๗. ง
๘. ก
๙. ข
๑๐. ก





แบบทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้

ผังภาพความคิด คิดวิเคราะห์จากวรรณคดีไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ลำดับที่	รายการเก็บคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑	ทดสอบก่อนการใช้ ชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด	๑๐ คะแนน (ไม่เก็บคะแนน)	
๒	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๑	๑๐ คะแนน	
๓	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๒	๑๐ คะแนน	
๔	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๓	๑๐ คะแนน	
๕	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๔	๑๐ คะแนน	
๖	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๕	๒๐ คะแนน	
๗	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผังภาพความคิดที่ ๑.๖	๓๐ คะแนน	
๘	รวมคะแนนชุดกิจกรรมการเรียนรู้	๕๐ คะแนน	
๙	ทดสอบหลังการใช้ ชุดการเรียนรู้ผังภาพความคิด	๑๐ คะแนน	
รวมคะแนน ชุดที่ ๑		๑๐๐ คะแนน	

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....คะแนนที่ได้.....คะแนน

